

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

**DRŽAVNO NATJECANJE IZ POZNAVANJA
KLASIČNIH JEZIKA**

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

OPĆE GIMNAZIJE

Maksimalni i ostvareni broj bodova:

I. Prijevod:

38		%
-----------	--	----------

II. Gramatika:

23		%
-----------	--	----------

III. Civilizacija:

4		%
----------	--	----------

Ukupni broj bodova:

65		%
-----------	--	----------

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Gimnazija Pula, Pula

Nadnevak natjecanja: 24. travnja 2008.

Uz pomoć rječnika prevedi tekst.

Caesar decreverat, ut senatus Idibus Martiis in curiam Pompei conveniret. Scriptores veteres affirmant eum permultis et variis ominibus monitum esse, ut caveret Idus Martias. Sed Caesar et haruspicem et uxoris preces neglexit fretus **fortuna** sua. Fuerunt, qui crederent eum diutius vivere **noluisse**. Coniurati autem negotia partiti erant. Ubi imperator in sella sua consedit, is, qui inter coniuratos sortitus erat, cum compluribus propius accedens mentiebatur se **aliquid** rogare velle. Quod cum Caesar negaret, ab utroque umero togam eius comprehendit. Constitutum erat, ut hoc signo dato omnes simul a fronte, a tergo, a dextra, a sinistra pugionibus eum adorirentur. Caesar surgens irruenti Bruto, quem a puero uti pater coluerat, tristissimus: "Etiam tu", inquit, " mi fili!". Tum viginti tribus plagis confossus sub statua Pompei corruit. Fertur senatus caede perterritus in omnes partes urbis diffugisse.

Komentar:

a fronte = s prednje strane; uti=kao, poput

max 38	
---------------	--

PRIJEVOD:

GRAMATIČKI ZADACI

1. Podebljanim riječima u tekstu odredi oblik:

1. fortuna _____
2. noluisse _____
3. aliquid _____

max 3	
-------	--

2. Navedenim sintagmama promijeni broj:

1. maioribus viribus _____
2. in omnes partes _____
3. permulto omine _____

max 3	
-------	--

3. Izbaci uljeza:

1. pro
2. ab
4. post
5. sine

max 1	3
-------	---

4. Napiši tražena vremena i načine navedenog glagola u 3.l.sg.:

glagol	ind.prez.	konj. prez.	konj. imperf.
volo			
nolo			

max 6	
-------	--

5. Napiši tražena vremena i načine navedenog glagola u 2.l.pl.:

glagol	ind.prez.akt.	konj.prez.akt.	ind.perf.akt.	konj.perf. pas.
fero				

max 4	
-------	--

6. Zaokruži o kojoj se zavisnoj rečenici radi u zadanoj rečenici iz teksta:

Caesar decreverat, *ut senatus Idibus Martiis in curiam Pompei conveniret.*

- a) vremenska rečenica
- b) namjerna rečenica
- c) posljedična rečenica
- d) zahtjevna rečenica

max 1	
-------	--

7. Prevedi konstrukciju *hoc signo dato* na tri načina (prijevod zavisno složenom rečenicom upotrijebi samo jednom):

- a) _____
- b) _____
- c) _____

max 3	
-------	--

8. Prebaci rečenicu iz aktiva u pasiv.

aktiv – Coniurati Caesarem viginti tribus plagis confoderunt.

pasiv- _____

max 1	
-------	--

9. Od navedene rečenice sastavi zadanu konstrukciju tako da ovisi o glagolu dico, 3. dixi dictum u perfektu:

Rečenica:

Hostes multi a Caesare, duce Romano, victi erant.

akuzativ s inf.

max 1	
-------	--

CIVILIZACIJA:

1. Poveži događaje i godine:

1. prvi trijumvirat	a) 63.g.pr.Kr.
2. ubojstvo Cezara	b) 43.g.pr.Kr.
3. drugi trijumvirat	c) 60.g.pr.Kr.
4. Katilinina urota	d) 44.g.pr.Kr.

max 2	
-------	--

2. Izbaci uljeza:

- a) Cezar
- b) Pompej
- c) Antonije
- d) Kras

max 1	
-------	--

3. Koju je poznatu rečenicu Cezar rekao prije prelaska rijeke Rubikon? Napisati izreku na latinskom jeziku.

max 1	
-------	--

4. Navedi točan datum martovskih Ida prema našem kalendaru: _____

max 1	
-------	--

RJEŠENJA

Prijevod

Caesar decreverat,	Cezar je bio odlučio	1
ut senatus in curiam Pompei conveniret	da se senat sastane u Pompejevoj kuriji (vijećnici)	1
Idibus Martiis.	na martovske Ide.	1
Scriptores veteres affirmant	Stari pisci potvrđuju (tvrde)	1
eum monitum esse	da je on bio opomenut	1
permultis et variis ominibus	vrlo mnogim i različitim znamenjima	1
ut caveret Idus Martias.	da se čuva martovskih Ida.	1
Sed Caesar neglexit	Ali Cezar nije mario (nije se brinuo, je zanemario)	1
et haruspicum et uxoris preces	ni za haruspika ni za molbe (preklinjanja) žene	1
fretus fortuna sua.	uzdajući se u svoju sudbinu (sreću).	1
Fuerunt, qui crederent	Postojali su oni (bilo je onih) koji su vjerovali	1
eum noluisse	da on nije želio	1
diutius vivere.	duže živjeti.	1
Coniurati autem negotia partiti erant.	Urotnici su pak bili podijelili zadatke (dužnosti, poslove).	1
Ubi imperator in sella sua consedit,	Kada je vojskovođa sjeo na svoj stolac	1
is, qui inter coniuratos sortitus erat,	onaj, koji je između urotnika bio izabran (određen kockom),	1
cum compluribus propius accedens	s više njih pristupajući bliže	1
mentiebatur	lagao je	1
se velle	da želi	1
aliquid rogare.	nešto pitati.	1
Quod cum Caesar negaret,	Kada je (budući da je) Cezar to odbio,	1
ab utroque umero	s jednog i drugog ramena (s oba ramena)	1
togam eius comprehendit.	njegovu togu je zgrabio.	1
Constitutum erat,	Bilo je odlučeno	1
ut hoc signo dato	da na ovaj dani znak (kad je dan ovaj znak)	1
omnes simul a fronte,	svi zajedno (u isto vrijeme) s prednje strane	1
A tergo, a dextra, a sinistra	S leđa, s desna, s lijeva	1
pugionibus eum adorirentur.	bodežima na njega nasrnu (navale).	1
Caesar surgens	Cezar je ustajući	1
irruenti Bruto,	Brutu koji je nasrtao (navaljivao),	1
quem a puero uti pater coluerat,	a za kojega se od malih nogu kao otac brinuo,	1
tristissimus: "Etiam tu", inquit, " mi fili!".	vrlo tužan rekao : "Zar i ti, moj sine!"	1
Tum viginti tribus plagis confossus	Tada se proboden s 23 udarca	1
sub statua Pompeii corruit.	srušio pod kip Pompejev.	1
Fertur	Priča se	1
senatus diffugisse	da se senat razbježao	1
caede perterritus	prestrašen ubojstvom (zbog ubojstva)	1
in omnes partes urbis.	u sve dijelove (na sve strane) grada.	1

max 38

Tekst u ovom testu nosi 60% konačnog uspjeha.

GRAMATIČKI ZADACI

1. Podebljanim riječima u tekstu odredi oblik:

1. fortuna ABL.SG.
2. noluisse infinitiv perfekta aktivnog
3. aliquid AK.SG.

max 3	
-------	--

2. Navedenim sintagmama promijeni broj:

1. maioribus viribus maiore vi
2. in omnes partes in omnem partem
3. permulto omine permultis ominibus

max 3	
-------	--

3. Izbaci uljeza:

1. pro
2. ab
3. **post**
4. sine

max 1	
-------	--

4. Napiši tražena vremena i načine navedenog glagola u 3.l.sg.:

Glagol	ind.prez.	konj. prez.	konj. imperf.
volo	vult	velit	vellet
nolo	non vult	nolit	nollet

max 6	
-------	--

5. Napiši tražena vremena i načine navedenog glagola u 2.l.pl.:

glagol	ind.prez.akt.	konj.prez.akt.	ind.perf.akt.	konj.perf. pas.
fero	fertis	feratis	tulistis	lati -ae -a sitis

max 4	
-------	--

6. Zavisna rečenica: Caesar decreverat, *ut senatus Idibus Martiis in curiam Pompei conveniret*. je:

d) zahtjevna rečenica

max 1	
-------	--

7. Prevedi konstrukciju *hoc signo dato* na tri načina (prijevod zavisno složenom rečenicom upotrijebi samo jednom):

- a) kad, budući da, iako, ako - je dan ovaj znak
- b) davši ovaj znak
- c) na davanje (poslije davanja) ovog znaka ili ovaj je znak dan i ...

max 3	
-------	--

8. Prebaci rečenicu iz aktiva u pasiv.

aktiv – Coniurati Caesarem viginti tribus plagis confoderunt.
pasiv-

Caesar a coniuratis viginti tribus plagis confossus est.

max 1	
-------	--

9. Od navedene rečenice sastavi zadanu konstrukciju tako da ovisi o glagolu dico, 3. dixi dictum u perfektu:

Rečenica:

Hostes multi a Caesare, duce Romano, victi erant.

akuzativ s inf.

Dixerunt (*sva lica se priznaju*) hostes multos a Caesare, duce Romano, victos esse.

max 1	
-------	--

CIVILIZACIJA:

1. Poveži događaje i godine:

1. prvi trijumvirat	a) 63.g.pr.Kr.
2. ubojstvo Cezara	b) 43.g.pr.Kr.
3. drugi trijumvirat	c) 60.g.pr.Kr.
4. Katilinina urota	d) 44.g.pr.Kr.

1	C
2	D
3	B
4	A

2. Izbaci uljeza:

a) **Antonije**

3. Koju je poznatu rečenicu Cezar rekao prije prelaska rijeke Rubikon? Napisati izreku na latinskom jeziku.

Alea iacta est.

4. Navedi točan datum, prema našem kalendaru, martovskih Ida:

15.3. (15. ožujka)

max 4	
-------	--

Ukupno gramatika i civilizacija: **27 bodova**

TABLICA BODOVA I POSTOTAKA:

Tekst		Gramatika/Civilizacija	
bodovi	%	bodovi	%
1	1,58	1	1,48
2	3,16	2	2,96
3	4,74	3	4,44
4	6,32	4	5,93
5	7,89	5	7,41
6	9,47	6	8,89
7	11,05	7	10,37
8	12,63	8	11,85
9	14,21	9	13,33
10	15,79	10	14,81
11	17,37	11	16,30
12	18,95	12	17,78
13	20,53	13	19,26
14	22,11	14	20,74
15	23,68	15	22,22
16	25,26	16	23,70
17	26,84	17	25,19
18	28,42	18	26,67
19	30,00	19	28,15
20	31,58	20	29,63
21	33,16	21	31,11
22	34,74	22	32,59
23	36,32	23	34,07
24	37,89	24	35,56
25	39,47	25	37,04
26	41,05	26	38,52
27	42,63	27	40,00
28	44,21		
29	45,79		
30	47,37		
31	48,95		
32	50,53		
33	52,11		
34	53,68		
35	55,26		
36	56,84		
37	58,42		
38	60,00		

Upute:

U ovom testu prijevod nosi 60% uspjeha, dok gramatika i civilizacija nose 40% uspjeha. Konačni uspjeh natjecatelja dobivamo tako da broj bodova postignutih u prijevodu nađemo u prvom stupcu i pridružimo mu pripadajući postotak, isti postupak treba primijeniti kod gramatike i civilizacije. Ukupan zbroj postotaka je uspjeh natjecatelja.

Primjer:

Natjecatelj je postigao 28 bodova na prijevodu što iznosi 44,21%, 18 bodova na gramatici što iznosi 26,67%. Zbroj postotaka, tj. uspjeh natjecatelja, je $44,21 + 26,67 = 70,88\%$.